

Tietosuojaseloste; Kansallisen viisumitietojärjestelmän poliisin tiedot

1 Rekisterinpitäjä

Poliisihallitus

Postiosoite: PL 1000, 02151 Espoo

Käyntiosoite: Vuorimiehentie 3, Espoo

Puhelin: 0295 480 181 (vaihde)

Sähköposti: kirjaamo.poliisihallitus@poliisi.fi

2 Yhteyshenkilö tietosuoja-asioissa

Poliisihallitus

Jaana Nieminen, ylitarkastaja

Yhteystiedot: Ks. kohta 1

3 Poliisin tietosuojavastaava

Poliisihallitus

Harri Kukkola, ylitarkastaja

Yhteystiedot, Ks. kohta 1

4 Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Poliisi käsittelee kansalliseen viisumitietojärjestelmään tallennettuja henkilötietoja poliisin lakisäätteisten velvoitteiden noudattamiseksi ja poliisille kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi tietosuojalainsäädännössä säädettyjen edellytyksien täytyessä. Tietosuojalainsäädännön mukaan lakisäätteen velvoite voi perustua vain Euroopan unionin tai jonkin jäsenvaltion lakiin ja julkinen valta on täytynyt antaa lailla tai muilla oikeudellisilla säännöksillä

Poliisin henkilötietojen käsittelystä ja käsittelyn oikeusperusteista säädetään muun muassa seuraavissa laeissa:

- Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa (616/2019, jäljempänä poliisin henkilötietolaki)
- Laki henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa (615/2020, jäljempänä maahanmuuttohallinnon henkilötietolaki)
- Ulkomaalaislaki (301/2004)
- Yleinen tietosuoja-asetus (EU) 2016/679

- Tietosuojalaki (1050/2018)
- Poliisilaki (872/2011)
- Poliisiasetus (1080/2013)
- Turvallisuusselvityslaki (726/2014).

Henkilötietojen käsittely kansallisen viisumitietojärjestelmän poliisin tietojen osalta perustuu poliisin lakisääteisen velvoitteen noudattamiseen (yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohta c -alakohta).

5 Henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset, rekisteröityjen ryhmät ja käsiteltävät henkilötietoryhmät

Poliisi käsittelee kansalliseen viisumitietojärjestelmään tallennettuja henkilötietoja seuraavissa käsittelyn tarkoituksissa:

- 1) ulkomaalaisen maahantuloa ja maastalähtöä sekä oleskelua koskevien asioiden käsittely sekä niitä koskeva päätöksenteko ja valvonta.

Poliisi käsittelee edellä mainituissa tehtävissä kansalliseen viisumitietojärjestelmään talletettuja henkilön yksilöintitietoja, perhesuhdetietoja, edustajuustietoja, osaamista kuvaavia tietoja ja yhteystietoja sekä tietoja matkustusasiakirjoista ja ulkomaalaislain 96 §:n mukaisesta hakemusasian vireilläoloa osoittavasta kortista sekä muita maahanmuuttohallinnon henkilötietolain 7 §:n 2 momentissa määriteltyjä tietoja.

Poliisi voi edellä mainittujen tehtäviensä yhteydessä lisäksi käsitellä havaitsemiaan tai sille ilmoitettuja huomiotietoja, joiden voidaan olosuhteiden tai henkilön käyttäytymisen vuoksi perustellusti arvioida liittyvän rekisterinpitäjän toimivaltaan valvoa henkilön maahantuloa ja maassa oleskelua koskevien edellytysten olemassaoloa tai päättää Suomen kansalaisuuden saamisesta ja menettämisestä taikka velvollisuuteen huolehtia palveluksessaan olevien työturvallisuudesta. Poliisi voi lisäksi käsitellä perheenjäsenten, samassa taloudessa asuvien henkilöiden ja Suomessa olevien vastaanottajien henkilötietoja sekä ulkomaalaisen työntekijän palvelukseensa ottavan henkilötietoja.

Maahanmuuttohallinnon henkilötietolain 6 §:n 1 momentin mukaan poliisilla on oikeus käsitellä kansalliseen viisumitietojärjestelmään edellä selvitetystä tarkoituksessa tallentamia tietoja muussa kuin alkuperäisessä käsittelytarkoituksessa noudattaen poliisin henkilötietolain 13 §:n 1 ja 2 momenttia.

Poliisin henkilötietolakia sovelletaan täydentävästi poliisin tehtävien suorittamiseksi tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn siltä osin kuin erityislainsäädäntöön ei sisälly poliisin henkilötietolaista poikkeavia säännöksiä.

Poliisi käsittelee erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja poliisin tehtävien suorittamiseksi vain, jos käsittely on käsittelytarkoituksen kannalta välttämätöntä.

6 Tietojen säännönmukainen luovuttaminen

Tiedonsaantioikeudesta kansallisen viisumitietojärjestelmän rekisterinpitäjien välillä rekisterinpitäjien välillä säädetään maahanmuuttophallinnon henkilötietolain 12 §:ssä ja muusta tiedonsaantioikeudesta lain 13 §:ssä.

Poliisin henkilötietolain mukaan poliisi saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona poliisin lakisääteisiin tehtäviin liittyviä henkilötietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona myös muille viranomaisille viranomaisen laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi poliisin henkilötietolain tai muun lain perusteella laissa säädettyjen edellytysten täytyessä.

Maahanmuuttophallinnon henkilötietolain mukaan poliisi saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen V osaston 2 luvun nojalla annetuilla asetuksilla perustettuihin Euroopan unionin yhteisiin tietojärjestelmiin henkilötietoja sen mukaan kuin mainituissa asetuksissa säädetään.

Poliisin oikeudesta luovuttaa poliisilain 1 luvun 1 §:ssä säädettyihin tehtäviin liittyviä henkilötietoja salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona kansainväliseen yhteistyöhön liittyen ulkomaille on poliisin henkilötietolaissa säädetty erikseen.

7 Henkilötietojen poistaminen ja arkistointi

Jollei kansainvälisestä veloitteesta tai laista muuta johdu, maahanmuuttophallinnon henkilötietolain perusteella käsitellyt henkilötiedot poistetaan seuraavasti:

- 1) henkilön tunnistetiedoista asiakasnumero, nimi, syntymäaika, henkilötunnus, ulkomainen henkilönumero, muu ulkomainen henkilön yksilöimiseksi annettu tunnus, kansalaisuus ja henkilön perhesuhdetiedot poistetaan kymmenen

- vuoden kuluttua siitä, kun hän on kuollut tai saanut Suomen kansalaisuuden tai häneen liittyvien asioiden tiedot on poistettu
- 2) muut kuin 1 kohdassa tarkoitetut henkilötiedot ja henkilöön liittyvien asioiden tiedot poistetaan viimeistään, kun oleskeluoikeuden päättymisestä tai viimeisimmän vireillä olleen asian viimeisestä tiedon merkitsemisestä on kulunut viisi vuotta
 - 3) erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvat henkilötiedot poistetaan heti kun ne ovat käyneet tarpeettomiksi
 - 4) huomiotiedot poistetaan, kun tiedon merkitsemisestä on kulunut kuusi kuukautta.

Virheelliseksi todettu henkilötieto saadaan säilyttää korjatun henkilötiedon yhteydessä, jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai rekisterinpitäjän henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tällaista tietoa saa käsitellä vain mainitussa tarkoituksessa. Virheelliseksi todettu henkilötieto on poistettava heti, kun henkilötiedon säilyttäminen oikeuksien turvaamiseksi ei enää ole tarpeen.

Maahanmuuttohallinnon henkilötietolain mukaan arkistotoimen tehtävistä ja arkistoon siirrettävistä asiakirjoista säädetään erikseen.

8 Rekisteröidyn oikeudet

Läpinäkyvän ja avoimen informoinnin toteuttamiseksi sekä rekisteröidyn oikeuksien käytön edistämiseksi poliisi on asettanut kaikkien saataville kattavan informaatioaineiston www.poliisi.fi -sivustolle. Sivustolta löytyy yksityiskohtaista tietoa muun muassa siitä, miten rekisteröity voi tarkastaa itseään koskevat tiedot, milloin tietojen tarkastusoikeutta voidaan rajoittaa, miten ja millä edellytyksillä tietoja voi saada oikaistua tai poistettua, miten lokitietoja käsitellään poliisissa ja miten poliisi rekisterinpitäjänä huolehtii rekisteröityjen oikeuksista ja henkilötietojen käsittelyn sisäisestä valvonnasta.

Sen seikan varmistamiseksi, että edellä mainittu informaatioaineisto on myös muulla tavalla asetettu kaikkien saataville, on jokaiseen poliisin asiakaspalvelupisteeseen sijoitettu poliisin henkilörekisterit -kansio, jossa on vastaavaa rekisteröidylle tarkoitettua informaatioaineistoa paperiasiakirjamuodossa.

8.1 Tarkastusoikeus / oikeus saada pääsy tietoihin

Jokaisella on lähtökohtaisesti oikeus saada rekisterinpitäjältä tieto siitä, käsitelläänkö häntä koskevia henkilötietoja ja jos kyseisiä tietoja käsitellään, rekisteröidyllä on oikeus pyynnöstä saada rekisterinpitäjältä yleisen tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa tarkoitetut tiedot.

Maahanmuuttohallinnon henkilötietolain mukaan poliisin rekisterinpidossa oleviin tietoihin kohdistetun tarkastuspyynnön esittämiseen sovelletaan poliisin henkilötietolain 41 §:ää.

Rekisteröidyn on edellä tarkoitettuihin tietoihin tarkastusoikeutta käyttäessään esitettävä tätä tarkoittava pyyntö henkilökohtaisesti rekisterinpitäjälle tai poliisilaitokselle ja pyytäjän on todistettava henkilöllisyytensä. Rekisteröidyllä voi olla mukanaan avustaja. Pyyntö on yksilöitävä riittävällä tarkkuudella siten, että pyynnöstä käy riittävällä tarkkuudella ilmi, mihin henkilörekisteriin tai sen osaan pyyntö on kohdistettu.

Rekisteröidyllä ei ole yleisen tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa tarkoitettua oikeutta tutustua hänestä kerättyihin tietoihin, jos:

- 1) tiedon antaminen saattaisi vahingoittaa kansallista turvallisuutta, puolustusta tai yleistä järjestystä ja turvallisuutta taikka haitata rikosten ehkäisemistä tai selvittämistä
- 2) tiedon antamisesta saattaisi aiheutua vakavaa vaaraa rekisteröidyn terveydelle tai hoidolle taikka rekisteröidyn tai jonkun muun oikeuksille tai
- 3) henkilötietoja käytetään valvonta- ja tarkastustehtävissä ja tiedon antamatta jättäminen on välttämätöntä Suomen tai Euroopan unionin tärkeän taloudellisen tai rahoituksellisen edun turvaamiseksi.

Jos vain osa rekisteröityä koskevista tiedoista on sellaisia, että ne jäävät tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa tarkoitetun tiedon ulkopuolelle, rekisteröidyllä on oikeus saada tietää muut häntä koskevat tiedot. Rekisteröidylle on ilmoitettava rajoituksen syyt, ellei tämä vaaranna rajoituksen tarkoitusta.

Jos rekisteröidyllä ei ole oikeutta tutustua hänestä kerättyihin tietoihin, tietosuoja-asetuksen 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot on annettava tietosuojavaltuutetulle rekisteröidyn pyynnöstä.

Rekisterinpitäjän on ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään kuukauden kuluessa tarkastusoikeutta koskevan pyynnön vastaanottamisesta annettava

rekisteröidyn pyytämät tiedot. Määräaikaa voidaan tarvittaessa jatkaa enintään kahdella kuukaudella, mikäli pyynnöt ovat monimutkaisia tai pyyntöjä on useita. Rekisterinpitäjän on ilmoitettava viivästyksestä rekisteröidylle ja ilmoitettava viivästymisen syyt.

Jos rekisterinpitäjä ei toteuta toimenpiteitä rekisteröidyn pyynnön perusteella, rekisterinpitäjän on ilmoitettava viipymättä ja viimeistään kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta rekisteröidylle syyt siihen.

Rekisteröidyllä on oikeus pyytää tietosuojavaltuutettua tarkastamaan henkilötietojen ja niiden käsittelyn lainmukaisuus, jos tietosuojalain tai muun lain nojalla rekisteröidyn tarkastusoikeutta on lykätty tai evätty. Pyyntö on esitettävä henkilökohtaisesti tietosuojavaltuutetulle, rekisterinpitäjälle (Poliisihallitus) tai poliisilaitokselle ja pyytäjän on todistettava henkilöllisyytensä.

Rekisteröidyllä on oikeus saattaa asia tietosuojavaltuutetun käsiteltäväksi (toimenpidepyyntö), jos rekisteröity katsoo, että häntä koskevien henkilötietojen käsittelyssä rikotaan tietosuojalakia tai muuta henkilötietojen käsittelyä koskevaa lakia.

Tietosuojavaltuutetun toimisto:

Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki

Puhelinvaihe: 029 566 6700, Faksi: 029 566 6735

Sähköposti (kirjaamo): tietuoja@om.fi

8.2 Henkilötietojen oikaiseminen ja poistaminen

Rekisterinpitäjän on oma-aloitteisesti tai rekisteröidyn vaatimuksesta ilman aiheetonta viivytystä oikaistava tai täydennettävä rekisteröityä koskeva, käsittelyn tarkoituksen kannalta virheellinen tai puutteellinen henkilötieto.

Rekisterinpitäjän on oma-aloitteisesti tai rekisteröidyn vaatimuksesta ilman aiheetonta viivytystä poistettava rekisteröityä koskevat henkilötiedot, jos niiden käsittely on vastoin yleisen tietuoja-asetuksen lainmukaisuusvaatimuksen, käyttötarkoitussidonnaisuuden, tarpeellisuusvaatimuksen, virheettömyysvaatimuksen taikka erityisiä henkilötietoryhmiä koskevan käsittelyn säännöksiä.

Rekisteröity voi esittää henkilötietojen oikaisemista ja poistamista tarkoittavan pyynnön rekisterinpitäjälle tai muulle poliisiyksikölle. Pyyntö tulee yksilöidä riittävällä tarkkuudella siten, että pyynnöstä käy ilmi, kenen henkilötiedoista asiassa on kyse, mihin poliisin henkilötietoihin oikaisu- tai poistamispyyntö on kohdistettu, miksi kyseiset tiedot ovat rekisteröidyn mielestä käsittelyn tarkoituksen kannalta puutteellisia, epätarkkoja tai virheellisiä ja mitä muutoksia rekisteröity vaatii kyseisiin tietoihin tehtävän. Rekisterinpitäjällä on oikeus pyytää lisätietoja henkilöllisyyden vahvistamiseksi.

Jollei rekisterinpitäjä hyväksy rekisteröidyn vaatimusta henkilötietojen oikaisemisesta, täydentämisestä tai poistamisesta, rekisterinpitäjän on ilmoitettava rekisteröidylle kirjallisella todistuksella kieltäytymisestä ja sen perusteista.

Rekisteröidyllä on oikeus pyytää tietosuojavaltuutettua tarkastamaan henkilötietojen ja niiden käsittelyn lainmukaisuus, jos tietosuojalain tai muun lain nojalla rekisterinpitäjä ei hyväksy rekisteröidyn vaatimusta henkilötietojen oikaisemisesta, täydentämisestä, poistamisesta tai niiden käsittelyn rajoittamisesta (yhteystiedot edellä).

Rekisterinpitäjän on ilmoitettava virheellisten henkilötietojen oikaisemisesta sille viranomaiselle, jolta virheelliset henkilötiedot ovat peräisin. Jos henkilötietoja on oikaistu tai poistettu, rekisterinpitäjän on ilmoitettava asiasta niille vastaanottajille, joille rekisterinpitäjä on luovuttanut kyseisiä tietoja. Vastaanottajan on oikaistava tai poistettava sillä olevat kyseiset henkilötiedot.

8.3 Rekisteröidyn muut oikeudet

Rekisteröidyn oikeutta vastustaa tietojen käsittelyä, oikeutta siirtää tiedot järjestelmästä toiseen ja oikeutta olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi ei sovelleta maahanmuuttohallinnon henkilötietolaissa eikä poliisin henkilötietolaissa tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn.

Tietosuojasetuksen 18 artiklaa rekisteröidyn oikeudesta käsittelyn rajoittamiseen ei sovelleta maahanmuuttohallinnon henkilötietolaissa eikä poliisin henkilötietolaissa tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn.

8.4 Rekisteröidyn oikeuksien käytön ja toimenpiteiden maksuttomuus

Rekisteröidylle yleisen tietosuoja-asetuksen perusteella annettavat ilmoitukset ja tiedot sekä rekisteröidyn tekemien pyyntöjen käsittelyminen ovat rekisteröidylle lähtökohtaisesti maksuttomia. Jos rekisteröidyn pyynnöt ovat kuitenkin niiden toistuvuudesta tai muusta syystä ilmeisen kohtuuttomia tai perusteettomia, rekisterinpitäjä voi kuitenkin periä toimenpiteestä maksun. Maksun määrän perusteista säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992). Jos rekisterinpitäjä on perinyt edellä mainituilla perusteilla maksun, sen on tarvittaessa osoitettava pyynnön ilmeinen perusteettomuus tai kohtuuttomuus.

9 Henkilötietojen suojaus ja valvonta poliisissa

Rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän tulee teknisin ja organisatorisin toimenpitein huolehtia henkilötietojen riittävästä suojaamisesta ottaen huomioon käsittelystä rekisteröidyn oikeuksille aiheutuva riski. Henkilötiedot on erityisesti suojattava oikeudettomalta käsittelyltä sekä vahingossa tapahtuvalta häviämiseltä, tuhoutumiselta ja vahingoittumiselta. Toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee ottaa huomioon:

- 1) uusin tekniikka
- 2) toimenpiteiden toteuttamiskustannukset
- 3) käsittelyn luonne, laajuus, asiayhteys ja tarkoitukset
- 4) luonnollisen henkilön oikeuksiin kohdistuvat todennäköisyydeltään ja vakavuudeltaan vaihtelevat riskit.

Poliisihallinnon teknisen, hallinnollisen ja organisatorisen tietoturvallisuuden perustana on Poliisin tietoturva- ja tietosuojapolitiikka, jossa määritellään tietojen turvaamisen tavoitteet, vastuut ja toteutuskeinot poliisihallinnossa.

Tietoturvapolitiikkaa tarkennetaan useissa erillisissä määräyksissä ja ohjeissa.

Poliisihallitus on antanut ohjeen sisäisestä laillisuusvalvonnasta poliisissa ja eräistä muista oikeudellisista asioista poliisissa, joka luo puitteet poliisin laillisuusvalvonnan suunnittelulle ja toteutukselle sekä valvonnan tuloksista raportoinnille myös poliisin tietojärjestelmien käytön ja henkilötietojen käsittelyn valvonnan osalta.

Henkilörekisterien käytön ja henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuuden valvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota käsiteltävien tietojen oikeellisuuteen ja tarpeellisuuteen, tietojen asianmukaiseen käyttöön, käyttöoikeuksien oikeellisuuteen ja ajantasaisuuteen sekä siihen, että tietoja käsitellään salassa

pidettävien tietoaaineistojen luokitusvaatimusten mukaisesti. Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien henkilötietojen käsittelyssä valvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että rekisteröidyn oikeuksien turvaamisen edellyttämät tekniset ja organisatoriset suojaustoimet on toteutettu asianmukaisesti ja että kyseisiä henkilötietoja käsitellään ainoastaan silloin, kun se on välttämätöntä poliisille laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

10 Selosteiden saatavillapito

Poliisin tietosuojaselosteet on asetettu julkisesti kaikkien saataville sähköisessä muodossa poliisin valtakunnalliseen tietoverkkoon (www.poliisi.fi), poliisin sisäiseen tietoverkkoon (Intranet) sekä paperimuodossa jokaiseen poliisin asiakaspalvelupisteeseen.

Tietosuojaselosteet talletetaan lisäksi poliisin hallinnollisen asiankäsittelyn asianhallinta-, päätöksenteko- ja arkistointijärjestelmään (Acta).